No 1712. | 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 7 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 6 December.

De Tweede Kamer heeft laatstleden Zaturdag de gansche zitting besteed aan de algemeene beraadslagingen [illegible] van Hoofdstuk XI, Koloniën. Verscheidene quæstiën zijn daarbij besproken geworden: het ontslag van den gouverneur-generaal van W.-Indiën van Raders; de slaven in W.-I.; de W.-Indiesche kolonisatie en de komptabiliteit der koloniën.

De twee eerste sprekers, de heeren van Goltstein en Mackay, keurden 't af, dat de heer van Raders van zijn post ontzet was. De eerste spreker nogtans met eene zekere *retenue*. Hij gelooft niet, na de verklaring des ministers, dat het ontslag is gegeven op aandrang van Oostenrijk; maar hij meent dat het toch met de klagt van Oostenrijk in verband staat. Toen de minister had aangetoond, dat het voorval met Oostenrijk gelegenheid, en ook eenigermate, hoe wel niet de eenige oorzaak was geweest van het ontslag, dat Oostenrijk volstrekt niet had gevraagd; toen verklaarde de heer van Goltstein zich niet bevredigd; hij meende dat de heer van Raders, in plaats van zich aan schuldverzuim pligtig te maken, veeleer pligtbetrachting had betoond.

Dit was ook de meening van den tweeden spreker, de heer Mackay, die, toen hij in het begin der zitting, onmiddellijk na den heer van Goltstein sprak, de meening uitte, dat de gouverneur-generaal aan de billijke eischen van het Oostenrijksch gouvernement was opgeofferd. Intusschen, dewijl de minister van Kolonien verklaart, dat Oostenrijk niets meer dan schadevergoeding gevraagd heeft; zoo vervalt de beschuldiging van gekwetste landseer. Er blijft dan nog alleen de quæstie ov[illegible] billijke gronden aan den gouver[illegible]

Ook de heer van der Linden heeft deze aangelegenheid aangeroerd, zijn oordeel opschortend, om daaromtrent nadere inlichtingen van den minister in te wachten. De minister stelt de quæstie zoo voor: Hij erkent dat, blijkens de bestaande reglementen, de onbeheerde Oostenrijksche bodem kon en moest worden aangeslagen; maar hij meent dat, ten gevolge der invoering van de nieuwe scheepvaartwetgeving, die reglementen door den gouverneur hadden moeten worden gewijzigd; en dat die reglementen niet door den gouverneur in overeenstemming zijn gebragt met de nieuwe wetgeving omtrent de scheepvaart, dat noemt hij pligt verzuimen. Overigens niet daarom alleen is het ontslag gegeven. Er bestonden meerdere redenen, waarvan de minister er enkele opgeeft, die den ministerraad met eenparige stemmen hebben doen besluiten om den heer gouverneur van Raders terug te roepen. Wat ons betreft, wij erkennen niet te begrijpen, hoe men in de Kamer dat ontslag zoo warm bestrijdt. Wij zien daarvan noch het nut, noch zelfs de betamelijkheid. 't Is eene quæstie van personen, die uit haren aard altijd zeer hatelijk is; waaromtrent de minister zich in geen geval volkomen vrij kan uiten, zonder dat hij gevaar loopt af te dalen tot bijzonderheden, die beneden de waardigheid eener op[illegible] zijn. Ook achten wij het niet gouvernementeel, dat men, waar het niet *evident* is, dat de regering zich aan onbillijkheid heeft schuldig gemaakt, voor ondergeschikte ambtenaren tegen 't gouvernement partij trekt. Zulke handelwijze is niet geschikt om aan het gouvernement kracht bij te zetten.

De emancipatie der slaven is ter sprake gebragt door den heer Blussé. Deze heeft uit het verslag over de W. I. koloniën opgemaakt, dat het verschil hoogst gunstig is van den toestand der slaven op de eilanden in vergelijking met die te Suriname. Dit blijkt niet alleen uit de verhouding der geboorte en sterfte; maar vooral ook daaruit dat de invoer van slaven uit de eilanden naar Suriname door premiën wordt aangemoedigd. Spreker weet dat de emancipatie der slaven thans nog niet mogelijk is; maar hij wil het oogenblik dier mogelijkheid verhaasten door overgangs-maatregelen; met den handel in slaven tegen te gaan en de premiën van invoer uit de eilanden naar Suriname af te schaffen.

Ook de heer van der Linden bespreekt dit punt. Hij meent dat men, om tot de emancipatie der slaven te kunnen komen, moet trachten Europeanen en Nederlanders naar de kolonien te lokken. Hij ziet er een groot kwaad in, dat ons West-Indisch grondbezit in handen is van aktionnairen, die in Nederland verblijf houden. Hij vreest dat zulk een toestand ook geboren wordt in onze Oost-Indische bezittingen, en daarom betreurt hij 't, dat onlangs vele suiker-kontrakten zijn vernieuwd, zonder daartegen doelmatige voorwaarden te bedingen.

De minister van Kolonien heeft omtrent deze aangelegenheid den heer Blussé geantwoord, dat het verschil van den toestand der slaven op de eilanden en te Suriname niet groot kan zijn, noch de uitvoer van de eilanden naar Suriname van eenig belang. Intusschen hij zal daarover inlichtingen inwinnen, die hij in zijn volgend verslag zal mededeelen. Hij betuigt verder, dat tot de vrijlating der slaven alle mogelijke faciliteiten worden gegeven, en de kosten daarvan merkelijk zijn verminderd; maar laat onbeantwoord wat de heer van der Linden ten deze heeft in het midden gebragt.

De heer van der Linden heeft nog twee andere aangelegenheden besproken, de West-Indische kolonisatie en de koloniale komptabiliteit.

Wat het eerste betreft, hij keurt het af dat het gouvernement eene kommissie van onderzoek naar de W.-I. heeft gezonden. Die kommissie kan niet anders doen dan op nieuw konstateeren, wat reeds van elders is gebleken, dat W.-I. zeer geschikt zijn voor eene kolonisatie van Europeanen. Hij meent dus dat men, in plaats van eene nuttelooze kommissie van onderzoek, behoefte heeft aan eene kommissie van agenten, die de kolonisatie in werking trachten te brengen. De minister antwoordt, dat hij niet is begrepen. De genomen proeven hebben aan de Saramakka plaats gehad. De kommissie die nu is uitgezonden, heeft slechts ten doel om lokale [illegible] op te doen van onze W.-I. kolonien, ten einde daardoor in staat te geraken de Duitsche Kolonisten te leiden. De bedoeling der regering is niet Europesche arbeiders te werven; maar om de emigranten tot op zich-zelven staande kolonisten te vormen.

Het vierde punt door den heer van der Linden aangeroerd betreft de komptabiliteit. Hij zal de begrooting afstemmen, omdat verscheidene uitgaven hier te lande door den minister van Koloniën gedaan niet op de begrooting van Hoofdstuk XI voorkomen, maar betaald worden door het Oost-Indiesch gouvernement. Dat is eene onregelmatigheid, waartegen hij zich verzet, die tot groote misbruiken kan leiden. Dit moge tevens tot aandrang strekken voor de indiening der Indische komptabiliteit, die voorleden jaar beloofd, maar niet gegeven is. De minister verontschuldigt zich omtrent het uitblijven der komptabiliteitswet. Toen hij ze voorleden jaar toezegde, was zij ten naasten bij klaar. Maar het bleek ongelukkig, nadat zij was uitgewerkt, dat zij niet in overeenstemming was met de regelen van komptabiliteit omtrent onze binnenlandsche begrooting vast te stellen. Daarmeê moest zij blijven liggen. Zij wacht nu op de komptabiliteitswet voor de Nederlandsche begrooting. De minister belijdt daaromtrent ootmoedig, dat hij niet diligent is geweest.

Dewijl er nog vele sprekers zijn ingeschreven, is de algemeene beraadslaging tot heden morgen aangehouden.

Het optreden van de katholijke fraktie in de Kamer der Vertegenwoordigers van Pruissen is zeer karakteristiek geweest en doet zien, dat hare leden zich bewust zijn van het gewigt der hun toevertrouwde taak, en tevens dat zij goed begrijpen welke standplaats zij te midden der partijen behooren in te nemen.

Op den morgen van den dag, waarop de Kamers, in naam des Konings, door den heer von Manteuffel geopend zouden worden, begaven zich een zestigtal Vertegenwoordigers naar de H.-Hedwigiskerk, om daar, neêrgeknield aan den voet des altaars, van God af te smeeken dat Zijn H. Geest hen mogt bestralen met Zijn licht, opdat het hun aan de middelen niet zou ontbreken, welke zij, in den strijd ter handhaving van de bedreigde regten en van de reeds aangeschonnen onafhankelijkheid der Kerk en ter bevordering van de waarachtige belangen des Vaderlands, zouden behoeven. Deze zestig mannen, die zich aldus door gebed tot het aanvaarden van hunne gewigtige taak voorbereidden, waren de leden van de katholijke fraktie der Tweede Kamer. Door gemeenschappelijk smeekgebed versterkt en naauwer onderling aaneengesloten, rezen zij op, om zich met de dingen te bemoeijen, tot welker behartiging zij van heinde en verre naar Berlijn waren gezonden.

Alvorens echter zich te vermengen met hunne medeafgevaardigden, kwamen zij overeen zich vooraf te verstaan betreffende de gedragslijn, welke zij én bij de te houden diskussien én bij de stemmingen volgen zouden. Daar allen zonder onderscheid hetzelfde bedoelen, duurde het niet lang of men verstond zich daaromtrent volkomen. Doch er was bovendien veel aan gelegen, dat men onderling van gedachten wisselde over elk nieuw van regeringszijde aan te bieden wetsontwerp, weshalve besloten werd een komité uit hun midden te benoemen, dat waken zou voor de algemeene belangen van de katholijke fraktie der Kamer, en dat hare leden bijeen zou roepen, zoo dikwijls het dit nuttig of wenschelijk mogt achten. Tot leden van dit komité werden benoemd de heeren Ostenroth, Rohden, A. Reichensperger, P. Reichensperger, vrijheer von Waldbott-Bornheim, graaf zu Stolberg en vrijheer Wild. v. Ketteler.

Treffend is het te vernemen, welk het eerste besluit is, door dit komité aan de katholijke afgevaardigden ter goedkeuring voorgelegd en door hen aangenomen. Bij het bedoelde besluit toch verbinden de katholijke afgevaardigden zich om zich elken Zaturdag in gemeenschappelijk gebed ter H.-Hedwigiskerk te vereenigen, opdat dezelfde geest, waarvan zij zich bij den aanvang hunner werkzaamheden bezield gevoelen, bij hen levendig blijve en steeds onverflaauwd gehandhaafd worde. Zeiden wij te veel, toen wij zoo even bemerkten, dat de katholijke leden der Pruissische Tweede Kamer zich innig bewust toonen te zijn van het gewigt hunner taak, en mogen wij daaraan niet toevoegen dat mannelijke daden van hen verwacht mogen worden?

Trouwens, eene mannelijke daad is reeds de eerste de beste, waardoor zij zich als eene eigene fraktie, als *parti neutre* in de Vertegenwoordiging kenmerken. Men weet dat de benoeming der leden van het bureau eene der eerste bemoeijingen is, waarmede Wetgevende Vergaderingen zich hebben bezig te houden. Als kandidaat tot het voorzitterschap der Kamer werd nu door de regterzijde de heer Uhden, een gewezen minister, voorgesteld, terwijl de linkerzijde hare stemmen toezeide aan den Graaf von Schwerin. Doch de krachten van én regter- én linkerzijden wegen zich in die mate op, dat men aan beide kanten zeer wel inziet, den voorgestelden kandidaat niet verkozen te zullen krijgen, zoo men aan eigene krachten overgelaten blijft en de ondersteuning der katholijke Vertegenwoordigers, der leden van de *parti neutre*, zou moeten missen. Om die reden worden deze laatsten van beide kanten dan ook met zoo weinig *retenue* gevleid, dat zij nu alreeds de onwrikbare overtuiging erlangd hebben van de hooge beteekenis van het door hen ingenomen standpunt. Welke houding echter aan te nemen bij de vleitaal, waarmede de katholijke afgevaardigden uitgenoodigd worden voor beide kandidaten te stemmen? Stemmen zij voor den kandidaat der regterzijde, dan kunnen zij geacht worden een *votum* van goedkeuring en vertrouwen aan de tegenwoordige regering te schenken; en de onherroepene verordeningen van 16 Julij ll. maken hun dit onmogelijk. Zullen zij dan voor den kandidaat der oppositie stemmen? Doch doen zij dat, dan zou men hen kunnen verdenken van overhelling tot eene systhematische oppositie tegen de tegenwoordige regering; en wijl zij daartoe geene de minste neiging gevoelen, willen zij ook geene aanleiding geven om daarvan verdacht te worden gehouden. Maar wat dan, want zij hebben toch hunne stemmen uit te brengen? Wat dan? Zij stellen een eigen kandidaat in den persoon van den vrijheer von Waldbott-Bornheim, een der uitstekendste leden, en medelid van het katholijke komité der Kamer! Wat meer is — hun kandidaat schijnt niet zonder kans te zijn van tot Voorzitter benoemd te worden. De katholijke leden immers hebben aan de leiders der beide zijden te kennen gegeven, dat zij als eersten vice-president zouden stemmen den kandidaat van die zijde der Kamer, die de kandidatuur van den heer van Waldbott-

Rorpheim zou ondersteunen; en daar de regterzijde der Kamer, bij de weinige kans welke zij heeft om over de verkiezing des prezidents te beslissen, voor het minst een van hare kandidaten tot vice-prezident wenscht benoemd te hebben, zoo is het niet geheel onwaarschijnlijk, dat zij, om dat doel te bereiken, de leiding der beraadslagingen zal helpen schenken aan den kandidaat der *parti neutre.* Hoe intusschen dit ook loope, welken uitslag de prezidentskeuze ook hebbe — zoo veel is zeker dat de katholijke leden der Pruissische vertegenwoordiging, door hunne aaneensluiting en door de kracht en de waardigheid van hun gedrag, bij hun eerste optreden reeds een eerbiedwekkend standpunt in de Tweede Kamer hebben ingenomen.

In Sardinië, welks regering de ongestoorde verspreiding toelaat, neen, begunstigt der afschuwelijkste persvoortbrengselen, waarin moord en roof en plundering geleeraard worden aan het volk — in Sardinië is het uitstekende katholijke Tijdschrift getiteld *la Civiltà Cattolica*, verboden geworden. De H. Vader heeft weinig tijds daarna de volgende Breve aan zijne redakteurs gezonden, die in 't algemeen eene vertroosting en eene bemoediging is voor de aan katholijke Tijdschriften verbonden schrijvers. De Breve luidt aldus:

»Aan Onze welbeminde Zonen, de redakteurs van het Tijdschrift: *Civiltà Cattolica.*

»Pius PP. IX.

»Welbeminde Zonen, heil en apostolischen zegen.

»Met een zeer groot genoegen hebben wij een exemplaar ontvangen van het door ulieden uitgegeven tijdschrift. Alhoewel de zware lasten en zorgen van Onze apostolische bediening, Ons niet vergund hebben, deszelfs afleveringen, achtervolgens te lezen, wenschen Wij u nogtans geluk, welbeminde Zonen, met het doel dat gij u in die uitgave voorstelt. Wij wenschen ook Ons zelven geluk daarmede, zoo veel te meer omdat het èn voor de godsdienstige maatschappij, en voor de burgerlijke maatschappij van groot belang is, grondig en krachtig de eerlooze geschriften en de dwalingen te zien wederleggen, die in dezen tijd zoo ijverig worden verspreid. Gaat alzoo moedig voort met eenen arbeid, die zulke ernstige pogingen vordert. Legt al uwen ijver, al uwe liefde, al uwe krachten te koste aan uw tijdschrift, dat in zoo korten tijd in Italië zoo beroemd is geworden, opdat het meer en meer bloeije voor het behoud en de verdediging van het katholijk geloof, en voor de goede onderrigting des volks.

»In de toegenegene uitstorting van Ons vaderlijk hart, verleenen Wij u, o welbeminde Zonen, den apostolischen zegen, als een onderpand van Onze liefde voor u, en als een voorteeken van den bijstand, dien Wij van God uit geheel Ons hart voor u afsmeeken.

»Gegeven te Rome bij St. Pieter, den 20 Okt. 1852. Van ons Pausschap het VII jaar. »PIUS IX, PP."

Er is dezer dagen bij onzen uitgever verschenen een romance »*een nieuwjaars nacht*" getiteld. Wij meenen dit dichtstukje aan de aandacht onzer lezers te moeten aanbevelen. Gevoel en verbeelding hebben daarin hunne gaven uitgestrooid voor een wezenlijk dichterlijke voorstelling van de armoede eener hulpelooze weduwe, wier tweetal hongerige kinderen in een winternacht langs de straten zwerven om een stukje brood te bedelen. Men zal het niet zonder tot medelijden opgewekt te zijn doorbladeren. Die het zich aanschaft, geeft tevens eene aalmoes aan een opkomend armoedig gesticht in Amsterdam, »het gesticht der Voorzienigheid," door eenige vrienden der armen nog zeer onlangs geopend voor haveloze meisjes.

Men leest in de *Haarlemmer Courant:*

Gisteren (2 Dec.) is voor de Arrondissements-regtbank te Haarlem, eene niet onbelangrijke zaak van ongewonen aard behandeld. Zij komt hierop neder:

Zeer kort nadat het geregtelijke onderzoek der verduistering van goederen en gelden uit de stads-bank van leening alhier was aangevangen, behelsde de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* herhaaldelijk berigten uit Haarlem omtrent die zaak, welker inhoud scheen aan te duiden dat zij afkomstig waren van eenen berigtgever, welke meer daarvan had vernomen, dan van algemeene bekendheid was. De regter-commissaris, welke met de instructie belast was, zich verpligt rekenende tot opsporing van alles wat tot de ontdekking der waarheid in dit belangrijke geding kon leiden, heeft zijn ambtgenoot te Rotterdam opgedragen, den uitgever van de genoemde Courant als getuige op te roepen, en hem af te vragen, van wien de bewuste berigten afkomstig waren. De directeur der Courant, de heer Nijgh, als getuige gedagvaard, heeft geweigerd de verlangde inlichting te geven, en is dien ten gevolge, overeenkomstig art. 68 van het wetboek van strafvordering, voor de regtbank te dezer stede geroepen om gehoord te worden over de reden zijner weigering. Dit heeft nu plaats gehad.

In de openbare teregtzitting heeft de genoemde directeur — na door den ambtenaar van het openbaar ministerie opmerkzaam te zijn gemaakt op de gewigtige en zeer onaangename gevolgen, welke eene voortdurende weigering om de verlangde getuigenis der waarheid af te leggen, voor hem kan hebben — bij zijne weigering volhard, en als de gronden daarvan voorgedragen: 1°. dat de vraag, welker beantwoording verlangd is, niet in verband staat met het misdrijf, 't welk onderzocht wordt, en derhalve hetgeen van hem gevraagd is, geene *getuigenis* is; 2°. dat hij, uit kracht van zijn beroep, als uitgever eener courant, jegens zijne correspondenten tot geheimhouding verbonden is, en dus, op grond van art. 65 al. 3 van het Wetboek van Strafvord., geene getuigenis behoeft af te leggen; 3°. dat art 4 van het besluit van den Souvereinen Vorst van 24 Jan. 1814 (1) hem het regt geeft om het stilzwijgen te bewaren, en alleen zich zelven aansprakelijk en verantwoordelijk te stellen voor de bewuste berigten.

De ambtenaar van het openbaar ministerie, daarop het woord voerende, heeft hoofdzakelijk aangemerkt: 1. dat de eerste der voor de weigering aangevoerde gronden — waarbij de beoordeeling van hetgeen bij het onderzoek van een misdrijf al dan niet noodig of dienstig is te weten, van den regterlijken beamte wordt overgebragt op den als getuige geroepen persoon — geene opzettelijke wederlegging behoefde; — 2. dat de comparant niet uithoofde van zijn bedrijf, valt in de uitzonderingen, bij art. 65 wetb. strafv. vermeld, nademaal deze bepaling alleen slaat op getuigen welke *verpligt* zijn de mededeeling van geheimen te ontvangen en geenszins op personen; die vrijwillig mededeelingen van dien aard bekomen en, ofschoon welligt bij overeenkomst zich vrijwillig tot geheimhouding verbindende, daartoe niet wettiglijk verpligt zijn; — 3° dat de bepaling van het besluit van 24 Jan. 1814, waarop de comparant zich beriep, ten deze niet van toepassing is, vermits nu in het geheel geene kwestie is van een geïncrimeerd geschrift, noch van verantwoordelijkheid van een courantier of drukker, maar van het onderzoek in eene strafzaak, hetwelk de opsporing der waarheid en het ontdekken der schuld of onschuld van derden ten doel heeft, dat, ook indien het bewuste berigt zelf grond mogt opleveren tot vervolging, hetgeen nu niet het geval is, door het bekend zijn van den drukker of uitgever geenszins zoude worden uitgesloten een onderzoek naar den schrijver en diens vervolging. — Ten slotte concludeerde het O. M. tot toepassing van den lijfsdwang, volgens art. 68 wetb. Strafvordering.

— Wij vernemen. dat Gedep. Staten van Z Holland, in hunne vergadering van 29 Nov. jl. hebben gewezen [illegible] het adres van ingezetenen van Gouda, waarbij dezen zich bezwaard gevoelden, over de post van *f* 5000, voorkomende op de begrooting van die gemeente voor 1853, voor de verbouwing der R. C. Kerk op de Gouwe. (*Gemeente-Stem.*)

Men verneemt, dat de hoogleeraar Blume, te Leyden, is benoemd tot ridder der Oostenrijksche Frans Jozefs-orde

---

Z. M. heeft 1e J. W. de Thomèze, gewezen hoofdingenieur van den waterstaat, gepensionneerd met *f* 2000 's jaars; en 2e. benoemd tot ont. der dir. bel. en acc. te Heinenoord c. a., R. Stuart Makkers; 3e den heer F. Heukensfeld Slaghek erkend als konsul van Toskanen te Amsterdam.

Door den Nederl. konsul-generaal te Alexandrie wordt, onder dagteekening van den 20 Nov. jl. berigt, dat de Egyptische regering eene publieke veiling aangekondigd heeft van 5000 ardebs tarwe en 10,000 ardebs boonen, welke den 22sten dierzelfde maand zouden verkocht worden. Deze aankondiging kan aangemerkt worden als een bewijs dat bij gezegde regering geen vrees voor eigen behoefte meer bestaat en dat derhalve het gedreigde verbod van uitvoer van granen als opgeheven kan beschouwd worden. Dien ten gevolge ondergingen de vrachten eene niet onbelangrijke rijzing, en het was dus te verwachten dat de handel daardoor wederom zeer levendig zou worden.

Betreffende de droogmaking van het Haarlemmer-meer verneemt men het volgende:

Terwijl er veel regenwater gevallen is gedurende de verloopen maand November, hebben de drie pompwerktuigen ter drooghouding van het Haarlemmer-Meer, ten gevolge der peilsbepaling van de bekende overeenkomst met Rhijnland, weinig of geen dienst kunnen doen en is dus de Haarlemmer-Meerpolder met al het regenwater belast gebleven; dien ten gevolge is de stand van het water waarmede een gedeelte der oppervlakte is bezet, op 31 Oktober bevorens 3.84 el beneden A. P., in November tot 3.70 el beneden dat peil opgekomen en alzoo 14 duim gerezen.

Door de ongunstige weersgesteldheid in November en gebrek aan werkvolk, zijn ook de verkavelingswerken weinig gevorderd; de doortrekking van de hoofdvaart tusschen den Leeghwater en den Lynden, is nog in bewerking over 515 ellen.

(1) Dit artikel luidt: „Een ieder is verantwoordelijk voor hetgeen hij schrijft, drukt of uitgeeft; indien de schrijver niet bekend is, of aangewezen kan worden, is de drukker alleen aansprakelijk."

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Zaturdag, 4 December.

In deze zitting zijn de algemeene beraadslagingen over hoofdstuk XI (Kolonien) aangevangen. Zij zullen voortgezet worden op Maandag des voormiddags ten elf ure.

De kommissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener provinciale belasting in Zeeland heeft haar eindverslag ter tafel gebragt. De beraadslagingen over dit ontwerp zullen plaats hebben na afloop van die over de reeds aan de orde gestelde wets-ontwerpen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 4 Dec. Het Wetgevend [illegible] gisteren, Vrijdag, eene buitengewone bijeenkomst, om eene mededeeling van de regering te ontvangen. Daarna is de zitting *gesloten*, tot den 14 Februarij, als wanneer het Wetgevend Ligchaam weder in gewone zitting zal vergaderen, welke drie maanden zal duren.

Van de uitroeping van Prins Lodewijk Napoleon tot Keizer, onder den titel van Napoleon III, is aan de buitenlandsche regeringen officieel kennis gegeven.

— De minister van openbaar onderwijs en eeredienst, de heer Fortoul, heeft aan de Bisschoppen van Frankrijk bij cirkulaire verzocht om het vers vóór het gewone gebed, dat na de H. Mis voor het hoofd van den Staat wordt gezongen, thans te verlengen door de woorden *Domine salvam fac Imperatorem nostrum Napoleonem,* en het gebed zelf te beginnen met de woorden *Quaesumus, omnipotens Deus, ut famulus tuus Imperator noster, qui tua miseratione suscepit regni gubernacula,* enz.

— Ter vergoelijking van de huiszoeking van 6 uren lang in het kabinet van Mgr. den Bisschop van Luçon, die tot niets geleid heeft, en waarover deze Prelaat zich in een herderlijk schrijven heeft beklaagd, te meer daar hij plegtig had verzekerd geene papieren van eenige politieke strekking te bezitten, en vermeende dat een Bisschop op zijn woord verdiende geloofd te worden — berigt thans de *Moniteur*, dat in handen van den gezant van de *Esperance du Peuple* is gevonden een verzegelde brief van Mgr. den Bisschop van Luçon, met het [illegible] voor den Graaf de Chambord, dien hij met het woord *Sire* aanspreekt, en wien hij om onderstand verzoekt voor een onderwijsgesticht in de Vendée.

Dit onschuldige stuk heeft dus aanleiding gegeven tot de met veel omslag plaats gehad hebbende huiszoeking, waarvan eenige dagbladen met vrij wat ophef hebben gesproken.

— De *Assemblée nationale*, die zeer goed onderrigt kan zijn, spreekt ten stelligste het gerucht tegen, als zoude de Graaf de Chambord, ter gelegenheid van het herstel des Keizerrijks, eene cirkulaire gerigt hebben aan de vreemde mogendheden, ten einde hare tusschenkomst ten zijnen behoeve in te roepen.

— De gezant van den koning van Napels te Parijs, baron Antonini, heeft het eerst van alle diplomaten, zijne geloofsbrieven overhandigd. Het heeft de opmerkzaamheid getrokken dat juist de vertegenwoordiger van een vorst uit het Huis van Bourbon de eerste is geweest om de Keizer in zijne waardigheid te erkennen.

Het ontbreekt thans na het herstel des Keizerrijks, natuurlijk niet aan geruchten van allerlei aard, betreffende de zamenstelling van den Senaat, de nog nader te verleenen vrijheden en andere aangelegenheden.

Als Senatoren noemt men o. a. Mgrs. de Bisschop van Montpellier en de Aartsbisschop van Toulouse, alsmede de heeren F. Barrot en de Vincent.

Men gelooft, dat de vrijheid der drukpers, thans niet meer zal beperkt worden; zelfs wil men, dat de boeten, welke de dagbladschrijvers hebben moeten betalen, [illegible] goedvinden der plaatselijke overheid zullen kunnen worden terug gegeven.

Aangaande de civiele lijst des nieuwen Keizers zegt men dat zij zal bedragen vijf en twintig millioen, behalve de opbrengst van verschillende bosschen, welke in het geheel op acht à negen millioen kan worden geschat. De Keizer zal de leden van zijn geslacht moeten onderhouden, uitgenomen den door hem aangewezen erfgenaam, welke een inkomen zal genieten van 1,500,000 fr. Maar van dit alles is door den Senaat nog niets bepaald, zoodat men noch hieraan, noch aan de andere bovengenoemde gissingen voor als nog een onbepaald geloof kan schenken.

— Te Konstantinopel liep volgens de laatste berigten het gerucht van eene groote nederlaag door de Russen in den Kaukasus geleden, en waarbij het hoofd der Tzerkessers, Schamil-Beij aan de Russische troepen een verlies van 30,000 man en 100 kanonnen had toegebragt (?)

— Naauwelijks is alhier het graf van David geplaatst,

of een ander reiziger, Felix Tigeory, beweert eenige maanden geleden in het land der Maroniten het graf van Noach te hebben gevonden. Het is gewelfd, 80 duim breed, 3 el lang en geheel met groene saai gevoerd. Als het zoo voortgaat, dan mag men verwachten, dat ook eerlang de graven van Adam en Eva zullen gevonden worden.

MADRID, 29 Nov. De min. van Oorlog, de luitenant-generaal Lara, heeft zijn ontslag bekomen; de generaal Cayetan Urbina, lid van den Senaat, is in zijne plaats benoemd.

De gen. Lara treedt af om dat hij zich niet schijnt te kunnen vereenigen met de hervormingsplannen van het kabinet. De heer Mayans, kandidaat voor het presidentschap der Kamer heeft om dezelfde reden van zijne kandidatuur afgezien. Men spreekt weder van eene wijziging in het kabinet. De heer Mon is alhier terug gekeerd.

— Gisteren is een der treinen op den spoorweg van Madrid naar Aranjuez van de rails geraakt, waardoor 29 [illegible] gewond zijn, een een dit ongeluk met den [illegible] bekoopen.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Dec. Eergisteren vroeg in het Huis der Lords de markies van Clarincarde verlof om den 6 dezer het volgend besluit voor te stellen: »Het Huis erkent met blijdschap dat vooral de goedkoopheid der levensmiddelen, een gevolg van de laatstelijk gemaakte wetten, bijgedragen heeft tot verbetering van de gesteldheid des lands en tot vermeerdering van de genietingen der nijvere volksklassen, en is van oordeel dat, daar de onbeperkte mededinging na rijpe beraadslaging als beginsel onzer handelsstaatkunde aangenomen is geworden, het pligt is, onvoorwaardelijk die staatkunde te volgen."

De eerste minister, Lord Derby, heeft terstond kennis gegeven dat hij als amendement op dat voorstel het volgende besluit zou voorstellen: »Het Huis erkent met dankbaarheid de algemeene welvaart die het land geniet, en overtuigd zijnde van het nadeelige eener herhaalde wisseling onzer finantiëele en handelsstaatkunde, verklaart het de laatstelijk aangenomen handelsstaatkunde aan te kleven, terwijl het met leedwezen nieuwe pogingen zoude zien, om hare werking te storen en hare verdere uitbreiding te beletten."

Gisteren heeft de kanselier der schatkist in het Huis der Gemeenten het budget ingediend. De minister verzocht dat men niet te overijld over de staatkundige bedoelingen [illegible] Na dit afloop der [illegible] beginsel van onbeperkte mededinging voor goed was aangenomen, werd het de pligt des bewinds te overwegen, of het niet mogelijk zou zijn om aan de klagten van die groote takken van volksbestaan, die door de laatstelijk gevestigde staatkunde hadden geleden, te gemoet te komen, en te onderzoeken of zij al dan gegrond waren — hij doelde daarbij op de scheepvaart, de suiker produktie en den landbouw. Na dit in eene uitvoerige rede te hebben uiteengezet, herinnerde hij dat de belasting op de bezittingen en inkomsten, welke £ 5,000,000 's jaarlijks opbrengt, over eenige maanden zou ophouden te bestaan. Hij stelde evenwel voor dezelve gewijzigd te behouden en haar ook uit te strekken tot Ierland, als wanneer hij berekende dat dezelve 's jaarlijks £ 5,421,000 zou opbrengen.

Hij verklaarde ten slotte dat, naar zijne meening, de door hem ontwikkelde staatkunde de welvaart des volks en van het land zou bevorderen.

— De *Morning Advertiser* berigt dat de komst van den heer Gladstone in het ministerie zeer waarschijnlijk, en de vredebreuk tusschen de Peelisten en Sir James Graham volkomen zeker is. De tegenwoordige aanvoerders der Peelisten zijn de hertog van Newcastle, Lord Aberdeen en de heeren Gladstone, Sidney Herbert en Cardwell.

— Blijkens den laatsten wekelijkschen staat der bank was er voor een bedrag van £ 21.707,665 aan biljetten in omloop, zijnde £ 32,240 meer en de voorraad van haar edel metaal £ 21,707,665, zijnde £ 385.671 meer in vergelijking der vorige opgave.

— De *Daily News* bevestigt, volgens een brief van Berlijn, dat de Madia's onmiddellijk in vrijheid zullen worden gesteld, door tusschenkomst van den Koning Pruissen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 4 Dec. De Tweede Kamer heeft het onderzoek der geloofsbrieven geëindigd. Maandag zal zij hare voorzitter benoemen.

WEENEN, 4 Dec. Z. M. de Keizer van Oostenrijk heeft voor de nagelaten betrekkingen der negen verongelukte watensgezellen te Hellevoetsluis, in Nederland, eene som geschonken van *f* 4000.

— Behalve 7 Aartshertogen zijn heden de volgende 9 personen met het gulden vlies begiftigd, als graaf Fiquelmont, graaf Wratislaw, Prins Trautmansdorf, graaf Lankorinsky, Prins K. Liechtenstein, Prins Salm Reifferscheidt-Krautheim, Prins Batthyani, Landgraaf Egon Fürstenberg, Baron Wimpfen.

— Men zegt, dat de maarschalk Radetzky tot den vorstenstand zal worden verheven.

ITALIE.

Den 26 Nov. heerschte er te Milaan een groote opgewondenheid. Daags te voren waren de vonnissen der te Mantua gevangen gehouden staatkundige veroordeelden uitgesproken. Twaalf hunner waren ter dood veroordeeld, en de overigen tot galeistraffen voor langen of korten tijd. Mgr. graaf Romili, Aartsbisschop van Milaan is onmiddellijk naar Weenen vertrokken om de goedertierenheid des Keizers over de veroordeelden in te roepen.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 Dec. De *Revue de Namur* berigt dat de heer d'Hoffschmidt, oud-minister van buitenlandsche zaken, de betrekking van gouverneur van Namen zou aannemen.

— Men meldt uit Luik, dat generaal de Lamoricière daar aangekomen is. De generaal begeeft zich naar deze hoofdstad.

— Gisteren heeft de Fransche gezant alhier den eersten reispas, in naam des Keizers, aan generaal Changarnier, die zich naar Duitschland en Italië begeeft, uitgereikt.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 6 December.

BEVALLEN (3 Dec.): C. E. van Eiden, geb. Cramer, D. — (4 Dec.): H. A. M. Brante, geb. Engel, Z.

OVERLEDEN (1 Dec.): J. G. Thomasze, 71 j. - M. A. Nielsen, 43 j. - H. Kraan, 16 j. — (2 Dec.): A. C. Kladdenhoff, 18 j. - F. G. A. C. Reinbolt. - G. Jansen, wed. H. G. van Veen, 68 j. — (3 Dec.): A. J. Koning, 7 m.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	pCt.	4 Dec., 4½ u. gebl.	6 Dec.	4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		64 1/16	64 1/16	65	65
Dito Dito	3	77¼	77⅜	77 13/16	77 11/16
Dito Dito	4	90½	96⅜	96⅝	96¼
Dito Obligatiën O. I.	4	99⅜	95⅞	96⅝	
Amortis. Syndic.	3½		94½		
Handel-Maatschappij	4½	119½	119	119¼	
Aand. Rijn-Spoorweg		101¼			
[illegible]					
O Obligatiën					
Belgie, Obligatiën 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		54	53¾	54 1/16	54
Frankrijk, Obligatiën	3	77⅜	78¼		
Spanje Nieuwe	1	24	23 15/16	24	23 15/16
Dito	3	50½	50⅛		
Dito Binnenl. à 6/m.		44⅝	44	44 1/16	44
Coup. Bewijzen		3½	3 7/16	3½	
Amortisable Schuld			6⅜		
Portugal te Londen	5	41⅞	41 11/16	41⅞	41 13/16
Dito Dito	4	38	37¾	37¾	37⅛
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108¾	108⅝	108⅞	
Dito Dito 1828 en 1829		107¾	107½	107⅝	
Cert. bij do. 1831 en 1833		97⅛	95⅞		
Dito	4½	102			
Dito bij *Hope*	4	91½	91¾	91½	
Dito bij *Stieglitz en Co.*			90 15/16	91⅛	
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	71⅛	70 13/16		
Cert. van dito		71⅛	71½		
Polen, Certifikaten	4				
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. 300					
Amerika, Bank-Actiën					
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	78⅝	78¾	78⅝	
Dito 1847	2½	41 1/16	40⅝	40⅞	
Dito 1851	2½	40¾	41	41¼	
Dito 1849	5	91 15/16	91⅞	92	
Ween. Bank bij *Goll en Co.*					
Dito	4½	79			
Letter B	5	91 7/16	91⅜	91½	
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito 250					
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
Brazilie te Londen 1824	5	100¼	99¾		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
Peru	5½				
Mexico Nieuwe	3	24 7/16	24 7/16	24⅝	24½
Venezuela à £ 100	3½	40½	40½		
Grenada à £ 100	2	23 11/16	22⅜		
Dito Uitgestelde		12 5/16	12⅛	12¾	
Ecuador à £ 100			4 3/16	4¼	

Hollandsche fondsen blijven nagenoeg als eergisteren met eenige affaire in Integr. en 4 pCt. In vreemde fondsen was de stemming algemeen flaauwer, uitgezonderd in Oostenrijksche en Russische, welke zeer gezocht waren. Overigens leverde onze fondsenmarkt niet veel bijzonders op, alleenlijk bleven uitgestelde Grenada's met koopers een zweem hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55⅞	Livorno	2/m.	*f* 88¼
„	zigt	„ 56¼	Napels	„	„ 81⅝
Bordeaux	2/m.	„ 55½	Petersburg	„	„ 1,86
„	½/m.	„ 55¾	Weenen	6/w.	„ 30¼
Madrid	3/m.	„ 242	Augsburg	„	„ 85⅛
Cadix	„	„ 243	Frankfort	„	„ 99
Seville	„	„ 239	Hamburg	2/m.	„ 35 3/16
Bilbao	„	„ 240	„	zigt	„ 35 ?/16
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„ 11,75
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,80
Genua	2/m.	„ 46¼	Rotterdam	„	„ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 57¼, 1 à 10, 5 pc. 99¾; 1848, 99⅞; 1852, —; Spanje 1 pc. 23 11/16 Binnenl. 3 pc. 44½; Rom. Leening 1835 98.

PARIJS, 4 Dec. Fransche 3 pc. 81,10; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 107,—; Schatk. —,—; Bank-Actiën 2925,—; Belg. 1840, 5 pc. 99½; 1842, 5 pc. 99½; 4½ pc. —; 2½ pc. [illegible] Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 50¼; Binnenl. 3 pc. 44¼; Holl. 2½ pc. 65[illegible] 1831 —,—; 1849, —,—; 1851, —,—; Haïti [illegible] Rom. Leening 1850, 93½.

MADRID, 29 Nov. Spanje 3 pc. 45½; Ardoins 1 pc. 24[illegible] Uitg. Schuld 6; Comité-Bewijzen 3¼.

LONDEN, 4 Dec. Cons. kont. 101⅜ a 101½; op tijd 101⅜ a 101½; Braz. 102½ a 103½; 1829/39 102½ a 103½; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 106 a 107; Ecuad. 4½ a 5½; Grenr. 22½ a 23; Uitgest. 13 a 13½; Mexiko — a —; Nieuwe 24½ a 25; Peru [illegible] 104 a 105; Uitgest. 65 a 65½; Rusl. 1822 /5 pc. 118 a 119 (N.) 4½ pc. 105 a 105½; Portugal 5 pc. 40¼ a 41¼; 4 pc. 38½ a 39; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 24⅛ a 24¼; 3 pc. 51½ a 52; Coup.-cert. 3½ a 3¾; Passive 6 a 6½; Holl. 2½ pc. 67 a 67½; id. 4 pc. 98¾ a 99¾; Venez. 41 a 42; Uitg. 16 a 16½.

WEENEN, 3 Dec. Met. 4½ pc. 85¾; 5 pc. 95¼; Bank-Actiën 1342.

BERLIJN, 4 Dec. Schuldbr. 3½ pc. 93½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97½; Poolsch 4 pc. 90½; Loten fl. 200 22½; id. fl. 300, 45⅝; id. fl. 500 91½; Amsterdam zigt 143[illegible] id. 2/m. 142⅛.

HAMBURG, 4 Dec. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 90½; Spanje 1 pc. 23¼; Binnenl. 3 pc. 41.

FRANKFORT, 4 Dec. Met. 5 pc. 82½; [illegible] 41½; Bank-Actiën 1393; Darmst. Loten fl. 50 90½; id. fl. 25 32; Badensche Loten fl. 50, 66½; id. fl. 35, 37⅛; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 65, Werk. Sch. 4 pc. 97; Sijndic. 3½ pc. 95½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 6 December.

GRAANMARKT.

Tarwe tot verhoogde prijzen met veel handel ter verzending en aan cons., verkocht in Entr. 132 ℔ roode Odessa *f* 265; 128 ℔ Donau *f* 235; 127 ℔ Norder *f* 260; in cons. 128 ℔ b. Pools *f* 300; 123 ℔ j. Vriess. *f* 260.

Rogge mede hooger, verkocht in Entr. 122 ℔ Pruissische *f* 200, en in publ. veiling 400 last beschadigde Odessa 111 a 117 ℔ *f* 161 a 173.

Garst in een doen 114 ℔ j. Friesche *f* 170.

Haver zonder handel.

Inlandsche Boekweit iets lager: 122 ℔ Holsteins *f* 212; 129 ℔ n. Amersf. *f* 210; 120 ℔ n. Gron. Veen *f* 192; 118 ℔ Vriess. *f* 200.

Koolzaad. Zeeuwsch 54; Groning Aveel 51 £. Op 9 vaten Olie dadelijk 57; in April ek. 58½; Sept. 59½; Dec. ek. 57 £. *Lijnzaad* een doen; 110/11 ℔ Archangel *f* 275, 107/8 ℔ Egyptisch *f* 285. *Raapolie* op 6/w. *f* 33¼; Vliegend *f* 32¾; 1o. Mei *f* 34; Sept. *f* 34½; Oct. *f* 34⅜. *Lijnolie* op 6/w. *f* 29. Vliegend *f* 28. *Hennepolie* op 6/w. *f* 39; Vliegend *f* 38.

LONDEN, 3 Dec. *Koffij* is weinig gevraagd. Native Ceylon is op 46 s. 6 d. a 47 s. te noteeren.

Suiker. Ruwe blijft zeer kalm. *Geraffineerd.* In Hollandsche *Crushed* met zeer weinig zaken, prijshoudend.

Thee. Met eenige vraag voor spekulatie.

Rijst. Met meer levendigheid en 3 d. hooger.

Krenten stil en iets lager.

Talk. Petersburger gele Kaarsen heeft 47 s. 6 d. a 48 s. opgebragt.

Graanmarkt. Tarwe 1 s. hooger. Gerst en Haver onveranderd.

Veemarkt. De stemming blijft lusteloos zonder prijsverandering. — Aangevoerd 4050 Runderen, 330 [illegible], 3486 Schapen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 5 Dec. Het Hanoversche Everschip Wander, kapt. J. Muller, van Glasgow met ijzer naar Ancona, is, volgens brief van Harlingen, van den 3den dezer maand, den 29sten November, in de Noordzee gezonken, doch het volk, door kapt. H. G. Pott, voerende de Nederl. kof Catharina Elisabeth, gered en te Harlingen aangebragt.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 4 Dec. W. van Houten, Argo, Nantes. — [illegible] Zeeven, Zwaluw, id. - D. H. de Boer, Elisa, St. Malo.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 6 Dec. in lading naar:

Keulen	J. R. Wilson, Kolln No. 3.
Mainz	B. Kierschreiber, Mainz No. 5.
Manheim	N. Reis, Beauharnais.
Duisburg	J. L. Arera, Ondine.
Frankf. & Coblenz	G. J. Andres, Frankf. No. 9.
Dusseldorp Neus en Urdingen.	H. Peeters, Pompejus.

KEULEN, 4 Dec. in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Helz, Kolln no. 2.
Rotterdam	„ Wilson „ „ 24.

Rijnhoogte — Keulen 4 Dec. 10 vt. 3 dm.

ADVERTENTIEN.

(2442) Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot, de Heer HENDRIK BERNARD BECKERS, in den ouderdom van 54 jaren, na tijdig voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der Stervenden.

TILBURG, Wed. H. B. BECKERS,
2 December 1852. Duys.

Den 18 November ll. overleed te Geleen bij Sittard de zeer eerwaarde Heer THOMAS VONCKEN, Jubilaris als Minderbroeder, Priester en Pastoor dier gemeente. Deze apostelijke man, die de werken der geestelijke en ligchamelijke barmhartigheid volmaakt beoefend heeft, was geboren te Meerssen den 31 December in 1771. Hij werd geprofest in 1791, en priester gewijd in 1796. Hij onderging, de suppressie te Maastricht in 1796. Onder strenge vervolging en gedurig gevaar van gevangenis ten tijde van de Fransche republiek, verrigtte hij met twee andere Priesters de pastoreele funktien in de Parochie van Meerssen en de acht omliggende parochiën met zulk een zielenijver, dat niet één kranke zonder de Sakramenten stierf, van 1797 tot 1801. Hij werd pastoor benoemd te Ulestraten, waar hij de middelen verschafte om eene kerk te bouwen, in den aanvang van 1803, en daarna benoemd te Geleen in 1808. Hij was een man des gebeds en een bijzondere vereerder der Moeder Gods, droeg altijd den last en de hitte van den dag, onderhield daarbij streng de Vaste van de Kerk en van zijne orde tot in zijne hoogste dagen. Het onvermoeid christelijk onderwijs, het waardig en vlijtig bedienen der H Sacramenten, de bijstand aan stervenden waren de groote voorwerpen zijner herderlijke zorg. De behoeftigen en ellendigen te helpen, was zijn liefste werk: *hij kon werkelyk zijn aangezicht van geenen arme afwenden*; hij was, gelijk een tweede Job, het oog voor den blinde en de voet voor den kreupele, en gaf ten slotte het weinige wat hij achterliet aan Kerk en armen. Eindelijk na zijne pastoreele werken met eene drievoudige Missie bekroond te hebben, overleed hij gerust, meermalen door de H. Sakramenten gesterkt en met de genade van het algemeen Jubilé begunstigd, den 18 November jl. (2244)

Tegen zeer billijke prijzen zijn bij den ondergeteekende te Koop: Geschikte **WINTER- en ZOMERRIJTUIGEN**, als: VIGILANTCOUPES, CALECHESCOUPES, BAROUCHETTES voor 4, 6 en 9 Personen, diverse PHAETONS voor 4, 6 en 9 Personen. Eene MANDEWAGEN, TILBURY'S, CHARRETTE en verscheidene andere meer, als ook eene ARRESLEDE voor 4 en 6 Personen, diverse RIJTUIGEN en TUIGEN; ook voor Oostersch gebruik en wat verder voor Rijtuigen of Tuigen noodig is. Waarom hij zich ook wel aanbeveelt tot het maken van NIEUWE RIJTUIGEN, etc. en tot den verkoop van bovenstaande; belovende eene prompte en eerlijke bediening.

MAARSSEN, November 1852. Get. G. SOEDERS,
(2425) *Hofleverancier.*

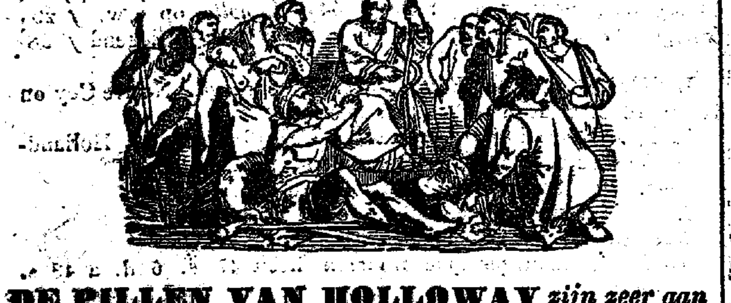

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *zijn zeer aan te bevelen in ziekten der vrouwelijke kunne.*

Na eene ondervinding van veel jaren is het ontegenzeggelijk bewezen, dat er geene medecijn kan vergeleken worden met de pillen van Holloway voor zulke ongesteldheden. De versterkende en zuiverende eigenschappen dezer voortreffelijke pillen maken dezelve onfeilbaar. Zij kunnen gebruikt worden door vrouwen van welken leeftijd zij ook mogen zijn. Elke ongeregeldheid in het gestel wordt door dezelven spoedig verbeterd. Ook als huismedecijn zijn de pillen van Holloway onvergelijkelijk en kunnen gebruikt worden voor hoofdpijnen en voor galzenuwziekte.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 7.75, f 15.50, f 23.50.

Potjes Zalf à f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 8.15, f 15.90, f 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche-straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (2075)

NIEUWE GOEDKOOPE MUZIEK

à 1½ en 2 Ct. de Pagina.

De Muziekale Correspondentie te 's Gravenhage,

Wijk B. 186,

heeft in minder dan **DRIE** jaren reeds meer dan **DUIZEND** diverse Muzijkwerken uitgegeven, welk getal maandelijks met 30 à 40 nieuwe en klassieke werken vermeerdert.

Door middel van DÉCALQUE, is die snelle uitgave mogelijk geworden.

Heeren Muzijkmeesters in het bijzonder wordt deze goedkoope Muzijk ten dienste hunner leerlingen aanbevolen.

Buiten inteekening wordt de prijs verdubbeld, *men betaalt alsdan nog niet de helft der prijs van de gewone plaatdrukmuzijk.*

Het Depôt, de Catalogus en het Prospectus zijn voorhanden te *Amsterdam* bij L. ROMIJN in de Kalverstraat, en B. EISENDRATH O. Z. Voorburgwal, N°. 216., en voorts bij de correspondenten in alle steden van het Rijk. (2291)

(2443) Bij Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch zijn voorhanden en bij hunne gewone Correspondenten verkrijgbaar:

P. J. B. DE HEROT. Sacrae Liturgiæ praxis, juxta ritum Rom. etc., 3 vol. gr. 12°. . . . . f 2.85
J. P. GURY S. J. Compendium theologiæ moralis, 2 vol. 12°. . . . . f 2.36
DE STUDIO RELIGIOSAE PERFECTIONIS excitando, augendo et conservando libri tres, 32° 268 pag. f 0.36
L'abbé H. DUBOIS. Pratique du zèle ecclésiastique ou moyen infaillible pour tout Prêtre, de rendre son ministère fructueux, vol. de 467 pages 12°. f 0.95
Le R. P. BELON. Traité de la perfection de l'état ecclesiastique, 2 vol. 12° nouv. édition . . f 1.20
PLANS D'INSTRUCTIONS sur les principaux sujets de la morale chrétienne, 2 vol. 12°. . . f 2.15
PH. GERBET. Esquisse de Rome Chrétienne, tome second . . . . f 1.20
Pour faire suite au tome PREMIER *publié dans la Bibliothèque Hist. Phil. et Littéraire de Louvain*, 1e *année.*
H. GODEFROID THOMAS. Petits Sermons ou explication simple et famil. du symbole des apôtres, 7me edit. . . . f 1.10
L'abbé BERGIER. Sermons inédits, vol. 8°. . . f 1.50
AUG. NICOLAS. Du Protestantisme et de toutes les [illegible]
L'abbé F. LAGRANGE. Jésus révélé à l'enfance et à la Jeunesse, illustré de 4 belles gravures, 282 pages 12°. . . f 0.50
DE MONTALEMBERT. Des intérêts Catholiques au XIXe Siècle, *édition Belge*, gr. in 18°. . . f 0.60
ALMANACH PITTORESQUE pour 1853 . . f 0.25
VOLKS-ALMANAK voor Nederl. Katholieken, door ALB. THIJM en VAN NOUHUYS, voor 1853 . . . f 0.40

Ter perse om eerlang te verschijnen:

KATHOLIJK NEDERLAND.

Jaarboekje voor Katholijken,

DOOR

J. H. WENSING,

Oud-Professor.

1853.

H. H. Boekhandelaren gelieven hunne aanvragen met eenigen spoed in te zenden en tevens te bemerken, dat geene exemplaren *in Commissie* kunnen verzonden worden.

(2427) Bij alle Kath. Boekhandelaren zijn voorhanden, Prospectus en Bestellinglijsten van het zoo even, bij J. G. MEIJER te Arnhem verschenen:

J. M. HAUBER'S

Gebedenboek voor Katholijken;

naar de 18e Hoogduitsche uitgave, bewerkt door H. J. HOLTERMAN, in leven R. K. Pr., met hooge kerkelijke goedkeuring, 620 bladz. in kl. 8°. Prijs . f 2.00.

Hoewel HAUBER reeds in veler handen en gunstig bekend is, willen wij door een kort uittreksel der beoordeeling van het geachte Tijdschrift *de Katholiek* destijds reeds aan den 2en druk te beurt gevallen, den onbekenden eenige meerdere waarborg geven, dat het *»een voortreffelijk»* boek is.

Na een kort overzigt van den Hoofd-inhoud zegt beoordeelaar: »Er is hier alzoo voorraad van gebeden en »oefeningen voor alle behoeften van het godsdienstige »leven, welke rigting dit ook nemen moge of genomen »hebben. Geen staat, geen toestand, geene omstandigheid, waarin het gebed of kracht, of troost, of leniging kan schenken, is voorbij gezien. De Katholiek »behoeft slechts HAUBER'S gebedenboek ter hand te nemen, en hij zal een voor zijnen toestand passend gebed, »dikwijls meerdere gebeden, kunnen vinden." — »De »gehalte van den aangeboden voorraad is kernachtig, en »tevens zeer geschikt om de teederste gevoelens van godsvrucht op te wekken en te vermeerderen."

Het uiterlijke beantwoordt mede aan het innerlijke. Papier en druk zijn uitnemend; 4 keurige, expresselijk daartoe vervaardigde staalgravuren en een fraai bewerkte Gothische titel, in goud- en kleurendruk, versieren het schoone boek, 't welk door de prijsvermindering met f 1.— nu zoo goedkoop is (f 4 hoogstens in beste banden), dat het voor ieder toegankelijk is.

Als **St. NICOLAAS-** en **NIEUWJAARS-GESCHENKJES** neem ik de vrijheid H. Geestelijken en Leden der Vereen. van den H. Vinc. v. Paulo aan te bevelen:

HET GODSDIENSTIG HANDBOEKJE VOOR ARMEN EN BEHOEFTIGEN, bevattende korte onderrigtingen en gebeden op de voornaamste feestdagen des jaars, en over de godsdienstwaarheden, meerdere nuttige wenken en troostgronden voor armen en lijdenden, in linnen bandjes à 50 Cents.

HET BROODGELOOF, of Waarschuwingen tegen verzaking des geloofs voor stoffelijke belangen, door een R. K. Pastoor. Prijs 30 Cents.

Beide werkjes, met kerkelijke goedkeuring, zijn uitmuntend ter algemeene verspreiding, 't ware wenschelijk, dat ze bij rijk en arm, en vooral bij de laatsten, die buitendien zoo vele beproevingen te overwinnen hebben, zooveel mogelijk gevonden werden.

H. Geestelijken en de Leden der Vereeniging genieten eene aanzienlijke prijsvermindering, mits men ten minste 10 Ex. te gelijk neme.

Heden is bij den Uitgever dezer Courant van de pers gekomen:

WIE WAS MARIA MONK,

DE ZOOGENAAMDE

ZWARTE NON?

Uit het Engelsch.

EEN

NIEUWJAARSNACHT.

ROMANCE.

Prijs 25 Cts.

Ten voordeele van het Gesticht der Voorzienigheid.

Wordt met succes gedebiteerd:

MÉMOIRE

SUR LES

SOCIÉTÉS SECRÈTES PROTESTANTES

DANS LES

PAYS-BAS,

PAR

UN ELECTEUR NEERLANDAIS.

129 en XVI kompres gedrukte pagina's in 12°.

Prijs f 0.50.

Dit werkje wordt niet algemeen in kommissie verzonden. Boekhandelaars die het verlangen, gelieven zulks te melden.

LESSEN en EVANGELIEN

GELIJK DEZELVE DOOR HET GANSCHE JAAR ONDER DE HEILIGE DIENST GELEZEN WORDEN, [illegible]

[illegible] OP NIEUW VERTAALD

DOOR

M. A. VAN STEENWIJK, Pastoor te Amsterdam.

Verbeterde Uitgave.

Het is bekend, dat in de eerste uitgave van dit [illegible] vele onnaauwkeurigheden waren ingeslopen, welke [illegible] in deze uitgave VERBETERD zijn, zoodat men [illegible] dit werk als een der beste Evangelieboeken kan beschouwen, terwijl het zich ook bijzonder aanbeveelt door duidelijken druk, en versierd is met eenen fraaijen titel in staal gegraveerd.

NB. De prijs van de eerste uitgave was ingenaaid f 3. Deze kost thans f 1.80, kunnende dezelve mede in verschillende soorten van banden geleverd worden.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.